

Traducció de la carta de resposta enviada a la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) emesa originalment en castellà. En el cas de discrepància, preval la versió en castellà.

Direcció General de Mercats
Comissió Nacional del Mercat de Valors
C. Edison, 4
28006 Madrid

Benvolguts senyors,

Per aquesta ens complau donar resposta al seu requeriment d'informació addicional de data 3 d'agost de 2016 referent als comptes anuals consolidats de l'exercici 2015 del Grup CaixaBank (d'ara endavant "el Grup", "l'Entitat" o "el Banc").

En primer lloc indiquem que, amb l'objectiu de determinar aquelles qüestions rellevants i materials per als usuaris de la informació financera a l'efecte que disposin de la informació suficient per a l'entesa de la situació financera, el Grup ha pres en consideració per a l'elaboració dels comptes anuals consolidats el que disposa la NIC 1, paràgrafs 29 a 31.

QÜESTIÓ 1. El 2016 els supervisors europeus han acordat establir, juntament amb ESMA, unes prioritats comunes de revisió per als estats financers de l'exercici 2015, amb l'objectiu de promoure en l'àmbit de la UE l'aplicació consistent de les NIIF. A aquest efecte, ESMA va publicar les *European Common Enforce Priorities for 2015 financial statements*, i l'estat de fluxos d'efectiu n'és una àrea prioritària de revisió.

Conseqüentment, se sol·licita desglossar:

1.1. D'acord amb el paràgraf 31 de la NIC 7 *Estat de Fluxos d'Efectiu*, els fluxos d'efectiu corresponents als interessos rebuts i pagats, de forma separada així com als dividendes percebuts.

Resposta. *L'import dels interessos rebuts i pagats durant l'exercici 2015 ha estat de 8.682 milions d'euros i de 4.411 milions d'euros, respectivament. Així mateix, l'import dels dividendes percebuts durant l'exercici 2015 ha ascendit a 485 milions d'euros.*

QÜESTIÓ 2. En la nota 19 de la memòria consolidada, relativa a l'actiu material, l'entitat informa del valor en llibres de les inversions immobiliàries, el qual ascendeix a 3.253 milions d'euros. En la nota 2.16 es refereix a la forma d'estimació del valor raonable de l'immobilitzat material; tanmateix no desglossa aquest valor per a les inversions immobiliàries.

D'acord amb el paràgraf 79 (e) de la NIC 40 *Inversions Immobiliàries*, l'entitat ha de desglossar el valor raonable de les inversions immobiliàries o, en els casos excepcionals en què no pugui determinar-ho de manera fiable, incloure les següents informacions: (i) una descripció de les inversions immobiliàries; (ii) una explicació de la raó per la qual no pot valorar-se amb fiabilitat el valor raonable; i (iii) si fos possible, el rang d'estimacions dins el qual és possible que es trobi el valor raonable.

2.1. Desglossi la informació a què es refereix aquest paràgraf 79 (e) de la NIC 40.

Resposta. *D'acord amb el que indica la nota 2.16, el valor raonable de les inversions immobiliàries s'ha estimat sobre la base del valor de taxació de mercat de l'actiu en el seu estat actual realitzada per experts independents. Per determinar el valor raonable a 31 de desembre de 2015 s'han sol·licitat taxacions d'acord amb els criteris establerts per l'Ordre ECO/805/003, quan l'última taxació disponible tenia una antiguitat superior a 2 anys o el valor brut comptable de l'actiu era superior al milió d'euros. Per a la resta d'immobles s'han efectuat taxacions estadístiques.*

Així mateix, aquest valor ha estat sotmès al contrast per part d'un expert independent basat en el descompte de rendes de la cartera d'inversions immobiliàries, prenent en consideració l'Ordre ECO/805/003 per a l'estimació del valor de taxació sobre la base de rendes.

Sobre la base de les valoracions disponibles a 31 de desembre de 2015, el valor raonable de la cartera d'inversions immobiliàries no difereix significativament del valor comptable indicat en la nota 19 de la memòria consolidada.

Per la seva part, i d'acord amb el paràgraf 93 (i) de la NIIF 13 Valoració del valor raonable, en relació amb els actius no corrents mantinguts per a la venda, desglossats en la nota 16 de la memòria consolidada, i per a les inversions immobiliàries:

2.2. Indiqui si el millor i major ús de l'actiu difereix del seu ús actual.

Resposta. *El Grup gestiona els actius immobiliaris amb l'objectiu de maximitzar-ne el valor econòmic. Amb aquest propòsit, el Grup analitza la conveniència de mantenir els actius per explotar-los en règim de lloguer o per obtenir-ne una plusvàlua mitjançant la venda. Per això a la data de balanç es considera que l'ús dels actius s'ajusta a aquest propòsit, i aquest és el seu millor i major ús.*

QÜESTIÓ 3. El 26 d'abril de 2016 va arrencar el procés pel qual el Tribunal de Justícia Europeu (UE) ha de dictaminar sobre la retroactivitat o no de les sentències espanyoles sobre les clàusules sòl. La Comissió Europea ha defensat la retroactivitat total de les clàusules sòl si són declarades nul·les en sentència ferma.

La Comissió Europea considera que el cessament en l'ús d'una determinada clàusula declarada nul·la per abusiva, com a conseqüència d'una acció individual exercitada per un consumidor, no és compatible amb una limitació dels efectes d'aquesta nul·litat, llevat que aquesta limitació sigui necessària per preservar el principi de la cosa jutjada. A més, afegeix que, segons els articles 6.1 i 7.1 de la Directiva 93/13/CEE, no és possible que els tribunals nacionals puguin moderar la devolució de les quantitats que ja ha pagat el consumidor en aplicació d'una clàusula declarada nul·la des d'origen per defecte d'informació i/o transparència.

D'acord amb el dictamen preliminar, de 13 de juliol de 2016, de l'advocat general del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, les entitats no hauran de tornar als clients tot allò cobrat de més per les clàusules sòl abusives dels seus contractes hipotecaris, sinó només des del 9 de maig de 2013, com dicta la sentència núm. 241/2013 del Tribunal Suprem, que condemnava BBVA, Cajamar i Abanca a retornar les clàusules sòl de les hipoteques només des de maig de 2013.

La sentència del Tribunal europeu podria afectar la demanda presentada en el jutjat Mercantil número 11 de Madrid per 15.000 afectats per les clàusules, defensats per Adicae, i que comprèn gairebé tot el sector financer.

En relació amb aquest procés judicial, tal com s'assenyala en la nota 24 de la memòria consolidada, el Grup ha eliminat durant l'exercici 2015 les clàusules sòl i ha procedit a registrar una provisió, d'aproximadament 500 milions d'euros, que recull el cost esperat per la devolució de les quantitats percebudes des de maig 2013 fins a aquesta eliminació.

D'acord amb el paràgraf 86 de la NIC 37 Provisions, passius contingents i actius contingents, llevat que la possibilitat d'una eventual sortida de recursos per liquidar-la sigui remota, l'entitat ha de donar, per a cada tipus de passiu contingent en la data de balanç, una breu descripció de la naturalesa d'aquest i, quan fos possible una indicació de les incerteses relacionades amb l'import o el calendari de les sortides de recursos corresponents. Així mateix, d'acord amb el paràgraf 88, quan neixen, d'un mateix conjunt de circumstàncies, una provisió i un passiu contingent, l'entitat desglossarà la informació anterior de manera que es mostri la relació existent entre l'una i l'altre.

Pel que fa a aquest procés judicial, se sol·licita que:

3.1. Actualitzi a la data de resposta d'aquest escrit la situació del procés obert en el Tribunal de Justícia de la Unió Europea, així com sobre l'estimació de l'import addicional, al ja proveït al tancament del 2015 de 500 milions d'euros, que es preveu que caldria tornar en cas de declarar-se la retroactivitat de la nul·litat de les clàusules sòl fins a l'origen dels contractes.

En aquest sentit, indiqui quin seria l'import màxim que considera que hauria de ser tornat, en el supòsit de declarar-se la retroactivitat plena de les clàusules considerades nul·les, i assenyali els criteris, hipòtesi i judici clau utilitzats en la seva estimació, així com el grau de probabilitat assignat

a la data de la seva resposta a aquest escrit. En cas que es consideri remota, expliqui els judicis i factors que donarien suport a tal estimació.

- 3.2.** Detalli l'anàlisi realitzada per l'entitat per concloure que no era necessari registrar una provisió addicional en relació amb el procés obert en el Tribunal de Justícia de la Unió Europea, ni tampoc no desglossar aquesta circumstància com a un passiu contingent a 31 de desembre de 2015, tenint en compte el que preveu el paràgraf 14 de la NIC 37.

Resposta. *Amb relació a les qüestions 3.1 i 3.2 assenyalem que en la nota 15 de la Informació Financera Intermèdia del Grup a 30 de juny de 2016 que es va formular d'acord amb NIC 34 en la reunió del Consell d'Administració celebrada amb data 28 de juliol de 2016 i va publicar en CNMV l'endemà, s'inclou una actualització del procés obert. A continuació es procedeix a transcriure la nota inclosa en els esmentats Estats financers intermedis resumits consolidats a 30 de juny de 2016:*

“Existeix un procediment judicial en què s'està exercint una acció col·lectiva de cessació en l'aplicació de les clàusules sòl que existeixen en determinades hipoteques de l'entitat.

En data 7 d'abril de 2016 s'ha dictat Sentència en l'esmentat procediment declarant la nul·litat de les clàusules sòl contingudes en les condicions generals dels contractes de préstec hipotecari subscrits amb els consumidors idèntiques a les que han estat objecte de procediment, per manca de transparència, i les entitats bancàries (i) han d'eliminar les esmentades clàusules dels contractes, (ii) han de cessar en la seva utilització de forma no transparent i (iii) han de tornar als consumidors perjudicats les quantitats indegudament carregades en aplicació de les clàusules declarades nul·les a partir de la data de publicació de la Sentència del Tribunal Suprem de 9 de maig de 2013, amb els interessos que legalment corresponguin. Durant l'any 2015 el Grup va eliminar aquestes clàusules sòl amb un impacte anual en marge d'interessos de -220 milions d'euros.

Aquesta sentència no és ferma, atès que ha estat recorreguda per diverses parts, entre elles per CaixaBank. En el seu recurs, l'associació de consumidors ADICAE ha sol·licitat que la devolució de quantitats no es limiti a les cobrades des de 9 de maig de 2013 sinó que s'estengui, en cada cas, a les cobrades des de la constitució de cada hipoteca; el Ministeri Fiscal s'ha oposat a aquesta pretensió (llevat que el Tribunal de Justícia de la Unió Europea dictaminés una altra cosa). En el cas del Grup CaixaBank, això suposa un risc màxim d'aproximadament 1.250 milions d'euros.

En aquest sentit, el passat 13 de juliol de 2016 l'Advocat General de la Unió Europea, que emet la seva opinió abans de la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE), s'ha pronunciat favorablement respecte a la Doctrina del Tribunal Suprem de limitar les devolucions a maig de 2013 (que és la doctrina aplicada pel Jutjat mercantil 11). Tenint en compte que habitualment el TJUE dóna suport als informes emesos per l'Advocat General, a data d'avui no s'estima probable un escenari de retroactivitat total.

D'acord amb les circumstàncies descrites, el Grup té constituïda una provisió total, ja dotada al tancament de l'exercici 2015, per import de 515 milions d'euros per a la cobertura del valor estimat dels desemborsaments que s'espera que puguin derivar-se d'aquest procediment, prenent en consideració l'escenari que l'entitat estima més probable amb la situació actual.”

D'altra banda, des de la data de formulació de la informació financera intermèdia a 30 de juny de 2016 (28 de juliol de 2016) fins a la data d'aquesta carta no s'han produït circumstàncies addicionals ni es disposa de més o millor informació que pugui modificar el nivell de provisions constituïdes, així com el risc màxim existent.

QÜESTIÓ 4. En relació amb la formulació dels comptes en exercicis futurs s'enumeren una sèrie de recomanacions a aplicar.

Resposta. *La informació i les recomanacions detallades en la qüestió 4 seran considerades per a la seva aplicació, sempre que correspongui, en la preparació de futurs comptes anuals consolidats.*

Esperem que amb la informació addicional inclosa en aquesta carta quedin contestades o complementades totes aquelles sol·licituds d'informació del seu requeriment d'informació addicional relatiu als comptes anuals consolidats de l'exercici 2015. Quedem a la seva disposició per a qualsevol qüestió o informació addicional que precisi.

Atentament,